

Breaking the Stereotypes of Creating a New Exposition and Its Acceptance by the Audience

Ognyan Todorov

Regional Natural History Museum of Plovdiv, Bulgaria

Abstract: *With the development of modern tendencies of forming exhibition spaces and displaying them to the public, more often is resorted to search of new modern methods. The strong development of digital technologies and spaces gives huge opportunities in planning and designing future exhibitions. The point of these innovative methods is to provoke the visitors.*

After the main renovation of the RNHM Plovdiv's building, which took place between 2011-2015., a new exhibition was created. The new exposition design includes the two widely used methods nowadays - taxonomic and dioramic. This creates a style which is unique and without an analog over the world. This provokes significant interest in all target groups and provides wide opportunities for future development.

Keywords: *Exhibition, Natural Museum, Taxonomic and Dioramic Method, Digital Technologies.*

Разчупване на стереотипите при оформяне на нова експозиция и възприемането ѝ от публика

Огнян Тодоров

Регионален природонаучен музей – Пловдив, България

Резюме: *С развитието на съвременните тенденции за оформяне на експозиционни пространства и показването им пред публика все по-често се прибегва до търсене на нови съвременни похвати. Силното развитие на дигиталните технологии и пространства дава огромни възможности в планирането и дизайна на една бъдеща експозиция. Целта на тези иновативни подходи е провокиране на посетителите.*

След основен ремонт на сградата на РПНМ – Пловдив, протекъл в периода 2011-2015 г., е изградена нова експозиция. Новото експозиционно оформление преплита в себе си двата широкоизползвани до момента принципа – таксономичен и диорамен. Това създава един стил, който до момента е без аналог в света. Той успява да провокира значителен интерес във всички целеви групи и дава широки възможности за бъдещо развитие.

Ключови думи: *експозиция, природонаучен музей, таксономичен и диорамен метод, дигитални технологии.*

Съвременните тенденции за оформяне на нови експозиционни пространства налагат създаването на иновативни подходи (Margaret, 1987).

Има два основни типа на изграждане на експозицията на природонаучните музеи. Първият, който е и най-разпространен, е таксономичният принцип на организация (Carlins, 2015). Той е застъпен в по-голяма част от световните музеи (например Виенския природонаучен музей). При този принцип систематично са подредени експонатите, започвайки от минерали и палеонтология и завършващи с Бозайници. Те са разположени в различни витрини в зависимост от дизайнерското решение. При този начин на представяне посетителите се въвеждат последователно от едно експозиционно пространство в друго, при което еволюционно се „надгражда“ организацията на живот на организмите.

Вторият принцип на организация се нарича диорамен принцип (Griggs, 1990). При него експонатите, които са разположени във витрините, не следват еволюцията на организмите, както при горепосочения пример, а са пряко обвързани с характерните за видовете местообитания (Perks, 2013). При тях обикновено витрините са от отворен тип или са със значително по-големи размери, за да могат да изложат и пресъздадат цялата екосистема. В нея могат да бъдат идейно подредени растения, гъби, минерали, безгръбначни и гръбначни видове животни, които целят да бъдат показани. Тези тематични музеи често са пряко обвързани с района, в който са създадени, например Екомузееят в Русе, който, съобразено с този принцип, показва различни диорами, част от които са свързани с влажните зони по река Дунав, или музеят в Сребърна.

Идейното оформяне на експозицията по различен, иновативен и силно провокативен начин е излизане от стереотипите и предпоставка за повишаване на интереса към нея. В проектирането на експозицията на РПНМ – Пловдив (Todorov, 2016) беше създаден трети стил на организация на експозиционната площ, който до момента не е използван никъде другаде. При изграждане на експозицията бяха съчетани двата гореописани метода, като тя е пряко обвързана с еволюционния принцип на организация и в същото време се опитва да представи видовете в характерните за тях местообитания. До завършването на този проект не беше ясно дали експерименталната концепция ще е успешна и дали ще постигнем заложените цели. Сградата не разполага с огромни експозиционни площи, което провокира търсене на решение, при което да бъдат изложени максимален брой движими културни ценности, без експозицията да създава впечатление, че е претрупана. Тази концепция цели да обедини различните усещания на публиката. От една страна, те получават информация за физическите белези на експонатите, а от друга – за характерните им местообитания. Тези основни визуални възприятия са допълнени с елементи на допир и звук, които засилват преживяването у посетителите. Ефектът е подсилен и с използване на предимно естествени материали като дърво, пясък, листа и други.

Основната мисия на музеите е да образуват посетителите си чрез използване на различни дейности и инициативи. Добре оформената и достатъчно информативно подредена експозиция е основата, чрез която се постигат всички образователни направления.

След изграждане на новата постоянна експозиция и привличане на вниманието към нея е от изключителна важност да бъдат предвиждани и реализирани редица регулярни инициативи, които да поддържат общественото внимание. Тези инициативи трябва да бъдат иновативни, провокативни и уникални. Само тогава обществото ще има траен и засилващ се интерес към институцията.

С течение на времето в РПНМ – Пловдив бяха реализирани редица проекти в това направление: единственият в страната 3D-дигитален планетариум [Фиг. 13] с макет на геоид [Фиг. 14], зала „Тропик“ с живи пеперуди [Фиг. 4], близо 30 000-литров морски аквариум с акули, скатове и октоподи [Фиг. 1], най-богатият в страната сладководен аквариум [Фиг. 2] с 268 сладководни риби от цял свят, аквариум за медузи [Фиг. 5], кошер с пчели [Фиг. 10] и мравуняк [Фиг. 12], разположени във вътрешното пространство, терариум с неотровни видове влечуги [Фиг. 3], земноводни и безгръбначни, отворена витрина с горски пейзаж [Фиг. 17] и зала „Праистория“ с аниматроник модели на най-емблематичните видове динозаври [Фиг. 18].

Присъствието в основната експозиция на препарирани животни, които попадат в категория „Най-най“, предизвикват траен интерес и са едни от акцентите при оформянето ѝ. Такива са: най-големите насекоми в света (бръмбар Титан, Александрова птицекрила пеперуда и др.), най-голямата мечка на Балканския полуостров [Фиг. 15], най-дългата препарирана змия в Европа [Фиг. 16] и други.

В рамките на тези постоянни модули бяха реализирани и съпътстващи елементи от живата експозиция, които предизвикаха изключителен интерес и силно увеличиха посещаемостта: изложба на най-отровните риби на планетата [Фиг. 9], най-големият паяк в света – [Фиг. 8] (паяк Голиат), най-отровното животно на Земята [Фиг. 7] (синьопръстенчатият октопод), най-отровната риба в света [Фиг. 6], излюпихме двата най-големи бръмбара (бръмбар Голиат и бръмбар Херкулес) [Фиг. 11] и други.

Наред с тези акценти в постоянната експозицията бяха реализирани и редица национални и европейски проекти, свързани, както с основната дейност на институцията, така и с редица образователни и социални направления. Беше създадено НПО „Приятел на природонаучния музей“, научен журнал, кръжок по Биология с 6 деца на възраст 10 – 12 години с изяви познания в естествените науки. Бяха реализирани редица проекти, насочени към развиване на интерактивното и мултимедийно развитие на институцията. Реализирането им доведе до създаване на киоск система за представяне на подробна информация за всички гръбначни животни от експозицията, виртуална разходка, мобилно приложение, интерактивна карта с всички зони от НАТУРА 2000 в страната и интерактивна зала с едноклетъчни организми.

Цялата тази разнородна палитра от дейности, съчетана с предизвикваща интерес експозиция, е в основата на това да отговорим на нарастващия интерес на посетителите, за да може всеки един от тях да открие за себе си това, което най-

силно го вълнува. От тази цел произлиза и девизът на музея: „Добре дошли в различните светове“. Нарастващият интерес поражда необходимост от реализирането на нови атрактивни инициативи и за в бъдеще.

Иновативни елементи от експозицията на РПНМ – Пловдив

Фигура 1. Чернопера рифова акула

Фигура 2. Сладководен аквариум

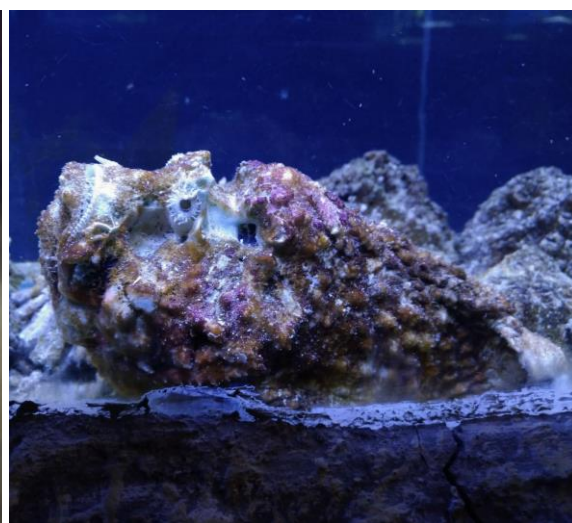
Фигура 3. Двуметров нилски крокодил

Фигура 4. Зала „Тропик с живи пеперуди“

Фигура 5. Медуза

Фигура 6. Рибка камък – най-отровната риба в света

Фигура 7. Най-отровното животно в света

Фигура 8. Най-големият паяк в света

Фигура 9. Изложба с най-отровните риби в света

Фигура 10. Кошер с пчели

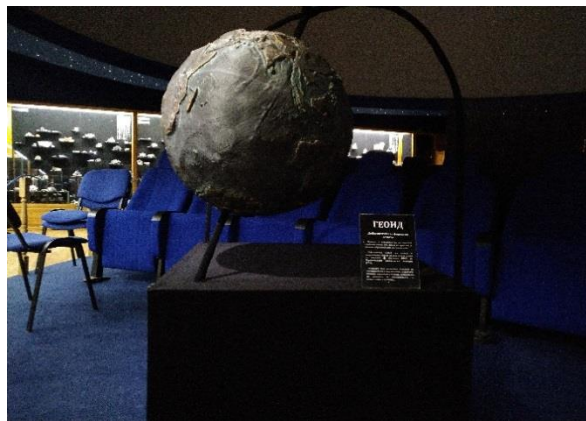
Фигура 11. Ларва на бръмбар Голиат

Фигура 12. Мравуняк, изграден от 12-годишен младши стажант към музея

Фигура 13. 3D-дигитален планетариум

Фигура 14. Геоид на Земята

Фигура 15. Най-голямата мечка на Балканския полуостров (2,45 м)

Фигура 16. Най-голямата препарирана змия в Европа (8,5 метра)

Фигура 17. Отворена витрина с горски пейзаж

Фигура 18. Зала „Праистория“ с аниматроник модели на динозаври

Литература (References)

- Carlins, C. (2015).** Evolution in the display of natural history museums *Journal of Natural Science Collections*. Volume 2. 13-21.
- Griggs, S. (1990).** Perceptions of Traditional and New Style Exhibitions at The Natural History Museum, London *ILVS review* 1(2). 78-90.
- Margaret, H. (1987).** On display. A design grammar for museum exhibitions. Margaret Hall. Lund Humphries, 256 pp.
- Perks, S. (2013).** Transforming the Natural History Museum in London: Isotype and the New Exhibition Scheme *Museum Media*. Part 3. Design and Curating in the Media Age.
- Todorov, O. (2016).** Regional Natural History Museum of Plovdiv, 2016, volume 1: I-VII. // [Тодоров, О. (2016). Регионален природонаучен музей – Пловдив, *Bull. Nat. Hist. Mus. Plovdiv*, 2016, vol. 1: i-vii]

Ognyan Todorov, PhD

Regional Natural History Museum of Plovdiv, Plovdiv, Bulgaria

ogi_lion@abv.bg

AUTHOR'S DATA WERE PUBLISHED ACCORDING GDPR RULES AND PUBLICATION ETHICS OF THE JOURNAL (<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>)

Received: 02 April 2021

Accepted: 31 January 2022

Published: 30 June 2022

DOI: www.doi.org/10.55630/KINJ.2022.080110

KIN Journal, 2022, Volume 08, Issue 1

Science Series Cultural and Historical Heritage: Preservation, Presentation, Digitalization

Научна поредица Културно-историческо наследство: опазване, представяне, дигитализация

Научная серия Культурное и историческое наследие: сохранение, презентация, оцифровка

Editors

Prof. PhD. Petko St. Petkov
Prof. PhD. Galina Bogdanova

Редактори/съставители

проф. д-р Петко Ст. Петков
проф. д-р Галина Богданова

Copy editors

Assist. prof. PhD. Nikolay Noev
Assist. prof. PhD. Kalina Sotirova-Valkova
Paskal Piperkov

Технически редактори

гл. ас. д-р Николай Ноев
ас. д-р Калина Сотирова-Вълкова
Паскал Пиперков

© Editors, Authors of Papers, 2022

© Редколегия, Авторски колектив, 2022

Published by

Institute of Mathematics and Informatics
at the Bulgarian Academy of Sciences,
Sofia, Bulgaria

Издание на

Институт по математика и
информатика при Българска академия на
науките, София, България

<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

ISSN: 2367-8038